

1869-03-18

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Carl Jacobsen

FAKTA

Type:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Modtagersted:
Edinburgh

Arkivplacering:
Uden FA-nummer, æske F 13,1

Emneord:
Familieliv, rejse

DOKUMENTINDHOLD

Om rejseruten for J. C. Jacobsens kommende tur til England og om placeringen af et nyt bryggeri i Danmark.

TRANSSKRIFTION

D 18 marts 1869

Kjære Carl!

Jeg har med stor Interesse læst dit Udkast til en Plan for Reisen i England, som vistnok i den Væsentligste kan følges. Reisen derover maa naturligviis skee over Land i smaa Dagsreiser eller med et Par Hviledage i Cølln og Bryssel. Jeg vilde helst gaae over Ostende og opad Themsen, men dersom Søen den Dag er urolig, maa vi gaae over Calais. Paa den Maade troer jeg ikke, at selve Reisen vil anstrenge din Moder synderligt, men Spændingen ved Tanken om at skulle mødes med hendes "Dreng" vil sikkert angribe hendes Nerver og hun vil derfor vistnok trænge til et Par Dages Ro, naar vi ere komne til London. Den legemlige Anstrengelse taaler hun i det Hele bedre end den aandelige, som i større Selskaber, i Theatret, Koncerter. Vi maae derfor vogte os for at overvælde hende med altfor mange og vekslede Indtryk.- Om der end ikke findes Bryggerier udenfor de 3 bekjendte Steder, som ere almindelig bekjendte, har jeg dog troet, at der, navnlig i de store Havnestæder ved Kanalen og paa

Kysterne fandtes Bryggerier af Middelstørrelse hvis Indretning og Drift bedre kunde tages til Mønster end de colossale Bryggeriers. Men der kan jo ikke være tale om, at jeg paa denne Reise kan fare omkring paa saamange forskellige Steder. Dette vil Du i alt Fald selv kunne gjøre, dersom det kan være til Nytte.- Som jeg i mit sidste Brev skrev, haaber jeg at kunne tiltræde reisen i Begyndelsen af Juni, men dette bliver ogsaa det tidligste Tidspunct, da det vil være muligt. Jeg antager efter dit Brev, at en 6 Ugers Afbrydelse af dine Arbejder paa denne Tid af Aaret ikke vil have nogen Betænkelighed, da Du nu kan forberede Dig derpaa. Da Stegmann og maaske Theilmann komme hertil forinden, gjentager jeg min Paamindelse om ikke at lade Nogen mærke, at Du venter os derover. Selv under Taushedsløfte bør det ikke betroes Nogensomhelst, thi Folk glemmer i et ubevogtet Øieblik altfor let, hvad de skulle fortie.

Med Hensyn til det paatænkte nye Bryggerie, indeholder dit Brev en Mængde værdifulde Oplysninger, som først have sat mig istand til at begynde at ordne mine Tanker. Det er derfor egentlig for tidligt nu strax at tale videre derom, men jeg kan dog ikke lade det være, da disse Tanker beskjæftige mig saameget. Det lader sig ikke gjøre, at begynde et nyt Bryggeri alene med Production af Øl til Export; om det i sin Tid kan udvikles dertil, maa Fremtiden vise. Det heldigste var dersom man kunde faae et Bryggeri, der var i fuld Drift med gangbart Øl og hvortil man successive kunde knytte det nye, men intet af Bryggerierne i og ved Kjøbenhavn vilde kunne bruges dertil og de ere heller ikke at faae.

Da jeg ifjor Foraar var paa Cronborg med Fr Djørup, saae jeg fra Taarnet Wibros Bryggeri ligge for mine Fødder, smukt bygget og med smuk Beliggenhed og jeg udtalte da i Stilhed for Frants, at dette maaske kunde blive Noget for Dig, hvilken Tanke ogsaa tiltalte ham meget. Dette Bryggeri troer jeg nok kan

faaes tilkjøbs og det er i god Drift med hvidt Øl og lidt baiersk Øl, der lagres i Cronborgs Kasematter. Det vilde maaskee være den sikkreste og kanskee eneste Maade til hurtigt at komme i Vei og naar der da i Forbindelse med det der Bestaaende var udviklet noget Nyt, der kunde bestaa for sig selv, kunde dette Bryggerie, der kun skulde være et Gjennemgangstrin, atter sælges, eller overdrages i Leie til Andre. Et lignende Bryggeri i fuld Drift, som nok ogsaa kan faaes tilkjøbs, er i Aarhus, men det ligger længere borte fra mig selv, end jeg kunde ønske.- Iøvrigt er Aarhus en fortræffelig Plads for hele Jyllands Forsyning og for Export til England.

Men det bedste Sted er naturligviis Kjøbenhavn, hvor Afsætning paa Stedet og til alle Sider bedst kan finde Sted, naar man først er kommen i Gang, men dette vil ikke være let, da Konkurrencen allerede er stor.

Dersom den fatale Ildebrand ikke havde berøvet mig de 100,000 rdl, vilde det ikke have havt stor Betænkelighed, om Du ogsaa i et Par Aar skulde arbeide med Tab, men nu, da jeg maa laane den største Deel af denne Sum paa Vexler til Kornindkjøb osv, maa jeg være forsigtig og kan ikke hazadere meget og heller ikke skaffe store Capitaler tilveie for det Første. Skal et nyt Bryggeri bygges, med eventuel Udvidelse in mente, maa man have noget lignende, som Vogelius's første Anlæg i Rahbeks Alle, der kostede c 60,000

rdl i Anlægs-capital, men han havde Afsætningen fra
Brolæggerstræde at støtte sig til og dermed var den største
Vanskelighed overvunden.- Dette Bryggeri var indrettet paa at
malte og brygge 4000 Tønder Malt, hvorimod mit første Anlæg
paa Carlsberg kun var beregnet paa knap 3000 Tønder Malt.

Jeg antager at et nyt Bryggeri maatte begynde - for at faae Noget
at bestille -med gangbares. 6Sorter hvidt Øl og ved Siden deraf
snarest muligt producere smaae Quantiteter: "Engelsk Øl" (pale
Ale, sweet Ale, osv) hvortil der maatte indrettes et særegnt lille
Bryggeriapparat paa nogle faaa Tønder Malts Brygning. Et
saadant, koldt gjæret, Ale-lignende Øl, ikke for stærkt og ikke for
dyrt, er jeg overbeviist om vil finde Indgang, deels her paa Stedet,
deels til Forsending til Provindserne, da det ikke vil tabe saameget
ved Transport, som det baierske, der kun er sig selv, naar det hver
Dag kommer frisk op af den iiskolde Lagerkjelder.

Naar den fornødne Routine var erhvervet, maatte man da vove
sig til - i Begyndelsen paa egen Risico - at sende Ale og Porter af
passende Styrke længere bort, især med Skibe directe fra
Kjøbenhavn, deels til Østersøen, deels til England og de Lande,
hvor man drikker engelsk Øl.-

Jeg tilstaaer, at mine Forestillinger om Øl og dets Væsen ere
komne i høi Grad i

Vildrede ved din Beretning om, at man selv i de fortrinlige
Bryggerier i Burton (ogsaa hos Bass ?), henlægger Ale til Export
hele Aaret rundt under aaben Himmel, udsat for alle
Temperatures Afvexlinger. Dersom jeg ikke var vis paa, at Du
havde været særlig opmærksom paa dette Punct, vilde jeg have
troet, at man havde skjult de virkelige Oplagssteder for Dig og at
de Fade, Du saae i Gaarden var fyldte med Vand for at udludes
osv. - Saa ufatteligt er det for mig, at Øl kan holde sig, der
behandles paa denne Maade. Siig mig dog, hvori Du troer at det
ligger. Naar mine Lagerkjeldere i tidligere dage kunde stige til 5-6
(gradtegn) R var Øllet om Efteraaret paa Nippet til at blive syrligt
og blev det undertiden uagtet den langsomme Undergjæring og al
anvendt Omhyggelighed og ifjor blev der jo store Masser af
baiersk Øl bedærvet i Tydskland, selv i de bedste Bryggerier!- Og
hvor ringe er ikke Forskjellen

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

imellem Nutidens pale Ale og bayersk Øl, hvad Procentstyrke angaaer?- Hvad er da Grunden til, at det Ene kan holde sig midt i Solheden og det Andet med Nød og Næppe i næsten iiskolde Kjeldere ? Jeg troer, at jeg maa begynde at studere Brygningens Theori aldeles forfra. Talte Du ikke med Dreher om dette vidunderlige Phænomen ? den Haandfuld Humle, der kommer i hvert Fad, kan dog umuligt have saa stor Virkning. Maltets Svovling af Cokesdampene og Humlens Svovling kan maaskee bidrage noget, men der maa være andre Aarsager.- Dér er i Sandhed noget for Dig at udgrandske!-
Hvori bestaar de Forskjelligheder mellem Gjæringen i Burton og Edinburgh, som Du omtalte at have bemærket og hvorledes foregaaer Eftergjæringen (eller Klaringen) i Burton ? - Ja, der er mange Spørgsmaal, som jeg endnu vilde gjøre, men nu maa jeg slutte for denne Gang.. Skriv snart og lad mig høre dine Tanker om alt dette..
Lev vel! Din Jacobsen

18/3 69

(a)

218 Maars 1869.

C.M.

Hjære Carl!

Jeg saa med den Tidskrifts Læse det Udsætt
de en Plan for Læsen i England, som vistnok
i det Naturlige kan følges. Læsen droner
med naturligtvis fra nord Land i Juuaa
Lagorifer eller med et par Juledege i Colla
og Brüssel. Jeg vilde selv gaa over Ostende og
ogad Euphrat, men derfor blev den dag en
uvoly, naar vi gaa over Calais. Men den
Møde blev jeg ikke, at Læsen vil anvende
den Mads Synderligt, men Opundingen med
Eantun om at spille med det Land "Drey"
mit skole, angik den Landes Mads og sin vil
drages vistnok Læsen til et par dage og;
naar vi var derved til London. Den Læsen
Ansvaret til Læsen sin i det fæle Læsen med den
aandelige, som i Læsen Læsen, i Euphrat,
Læsen. Men Læsen Mads og for at
amoralde Læsen med altsom muligt, Mads
Læsen. - Om den med den fæle Læsen
Læsen de 3 Læsen Mads, som en almindelig
Læsen, som jeg dog troer, at den, navnlig i
de som Læsen Mads og Læsen og gaa

Lijfhaars fantske Lejggæviens af Middelfart
sais Tuderking og Drift heres Lunde saget
dit Skænkes med de valofte Lejggæviens.
Men her kan jo ikke mere tale om, at jeg var
denne Lijfe kan fæse omkring var færemange
færfyellige Skades. Dette mit der i alt held
fæls Lunde gæss, derfor det kan mere til
Nytte. - Kan jeg i mit fælle Lunde færm,
fækes jeg at Lunde Liltænde Lunde i
Lejggæviens af Juni, men dette Lunde af
dit Liltigste Tidspunkt, da det mit mere uentligt.
Jeg antager efter dit Lunde, at du 6 Uger
Opfyldelse af Lunde Arbejdet var Lunde Tid
af Crant. Dette mit Lunde Lunde Lunde,
da du nu kan færmende Lunde Lunde.
Da Stegmann og maade Lunde Lunde Lunde
Lunde færmende, gæntages jeg min færmende
om dit Lunde Lunde Lunde, at du Lunde
at Lunde. Lunde Lunde Lunde Lunde
dit ikke betænde Lunde Lunde, Lunde Lunde
glemme i et Lunde Lunde Lunde Lunde,
Lunde Lunde Lunde Lunde.

Med Jentzen dit at gaalatte nye Lejzgerne,
indfærdet at leve en kængde mandfulde
Ostgieringer, som først saar sat mig istand til
at begjære at ordne mine Carber. At at
Indfar agtellig for det ligst en prag at tale
midten Indfar, men jeg kan dog ikke lade det
nære, da disse Carber kostlystige mig saameget.
Det lader sig ikke gjære, at begjære at nye
Lejzgerne alene med Produktion af fl. til forrent;
men det i sin Tid kan indvirket Indfar, men
Indfariden ikke. - At faldvise nar, Indfar
men Lunde faar at Lejzgerne; der nar i field
indst med gaugbaet fl. og faar til man
jævnafind Lunde kængde at nye; men indst af
Lejzgerne; og nar fæberfaar midte Lunde
kængde Indfar og de nar fælle ikke at faar.
Da jeg ifjor Tarsar nar gaa Cranborg med
Fr. Djarup, saar jeg fra Caarust Vibor
Lejzgerne ligge for mine Lunde, som det begjære
og med fælle kængde og jeg indlætte da i
at field for Frants, at alle maaden Lunde
alene kængde for dig, smitten Carber og faa lillatte
Lunde meget. Alle Lejzgerne saar jeg ved har

faaer diltjæbs og det er i god drift med
Lidt af det gamle Skov, der ligger i
Cronborgs Gaard. Det milder man kan
nær den firkantede og Lunden rundt Maade
til Løvligt at Lunden i Nær og ca. der
da i Lunden med det Lunden nær
indvillig, meget Ligt, der Lunden Lunden for
sig selv, Lunden Lunden, der Lunden
Lunden man at Gennemgangen, alt
følge, eller amandraget i Lunden Lunden.
Et lignende Lunden i fuld drift, som
og faaer Lunden faaer diltjæbs, er i Aarhus,
man det Lunden Lunden for mig selv,
med sig Lunden Lunden. - Lunden er Aarhus
en naturligt Lunden for Lunden Lunden
Lunden og for Lunden Lunden. -
Man det Lunden Lunden er naturligt
Lunden, Lunden Lunden Lunden og Lunden
alle Lunden Lunden Lunden Lunden, man man
faaer Lunden Lunden i Lunden, man Lunden Lunden
man Lunden, da Lunden Lunden Lunden er Lunden.

18/69
13

G.M.

⑤
Lofsum den fælles Udbrændt i den Land
hævning mig de 100,000 ^{rd.}, med det i den
Lans fast, med betydeligt, som den afgår
; at for den Fødsels arbejde med Cab,
man i, da jeg man laam den første del
af den den nye Nylor til Samfundet,
af, man jeg man forsigtig og kan i den
Laganden Mager og Jeller i den Ruffe som
Kapitalen til den for det første. Skal at
i det begynde begynde, med naturligt betydeligt
in mente, man man som noget Lignende,
som Dagbladet første Anlæg: Raktets Allen
den kostede i 60,000 ^{rd.}: Anlægs kapital,
man som den Affæren som forbeholdt
at støtte sig til og drømme om den første
Næstbetragtning ansees den. - I den begynde
man indrettet som at være og begynde 4000 ^{Tænd}
Malt, som med første Anlæg som Carlsberg
den man beqvæmt som den 3000 ^{Tænd} Malt.

Jeg antager at at i det begynde man alle begynde
for at som noget at, bestille - med gangben

Jakob Smith skrev og mod Videns Indes foranst,
mindelig produktum fuenon Quantitatis: "Lugald
sk" (pale Ale, sweet Ale, etc) forat det maatte
indrettes et forogal lilla kengjningsapparat
paa nogle faa Cander Maale kengjning. Et
faadant, kaldt gjæret, Ale-lijvande sk,
blev for freedt og ble for djøt, og jeg anerkendte,
om mit gjæde kengjning, dalt for paa Maale,
dalt til kengjning til fuenon, da
det ble mit lilla forogal mod kengjning, for
det kengjning, det ble og sig pale, men det for
dag kengjning for og af det indtaldt kengjning.
Maar den forogal kengjning var kengjning,
maatte man da man sig til - i kengjning
paa egen kengjning - at faade Ale og Paster
af god kengjning kengjning kengjning, ifor med
kengjning kengjning fra kengjning, dalt til kengjning,
dalt til kengjning og de kengjning, for man dalt
kengjning sk.

Jeg tilføjer, at min kengjning om
sk og det kengjning om kengjning: "Jai Gud".

Wiltværdig med din Brevning om, at man
skal i de fortræffelige Bøgerne: "Bæstene
(og saa for Bøfs?)", længe alle de fortræffelige
selskaber, og endvidere inden for
indtægter for alle Erhvervsaktiver og lignende.
Indtægter jeg ikke nok med mig, at de fortræffelige
indtægter, særlig af Erhvervsaktiver og de fortræffelige, vilde
jag gerne have, at man fortræffelige og de fortræffelige
Oplægninger for sig og at de fortræffelige, de fortræffelige
: Gaardene, naar fortræffelige med Wald for at indtægter
af. — Det uføleligt er det for mig, at de
fortræffelige sig, der fortræffelige og de fortræffelige.
Sigt mig dog, naar de fortræffelige at det ligger.
Naar mine Lagsgældere: Litteraturens alene
Lunde stige til 5-6° R. man fortræffelige om
fortræffelige og de fortræffelige det at blive fortræffelige
og alle det ~~fortræffelige~~ indtægter den fortræffelige
indtægter og at Erhvervsaktiver og de fortræffelige
og ifjerd alle der jo fortræffelige af Erhvervsaktiver
de fortræffelige: Erhvervsaktiver, selv: de fortræffelige
Erhvervsaktiver! — Og fortræffelige er de fortræffelige

imidlertid
for sin tidens pale Ale og bairisk Øl,
saa det smindst sigts angaar? - Saa er da
Sagunden det, at det for den faldt sig med,
i Talsuden og det Andet med Hød og Høve
i næsten ind faldt Tjalden? - Jeg haaber,
at jeg naar begynde at studere Læggings
Gruer: aldeles færdig. Talt du det med
Dochter om dette videns Indlyg Sættamen?
Den færdigst færdig, det færdigst; Saa det
den dag umiddelbart færdig færdig. Mallet
Smaalig af Coker Smaalig og færdigst Smaalig
den næsten lidet, men det er en mere
anden Aarsag. - Det er i Talsud Høve
for dig at indgaa det! -
Jeg er bestemt de færdigst færdigst mellem
Gjængen; Smaalig af Edinburgh, som det
antallet at færdigst færdigst og færdigst færdigst
Smaalig færdigst færdigst; Smaalig? - Ja, det
er mange Smaalig, som jeg endnu vilde, og
men det er jeg færdigst for den færdigst. Hvis
færdigst og lad mig færdigst den færdigst om alt det
den vil! Din færdigst